

Länsstyrelserna

Bilaga: Ett rikt växt och djurliv

**Miljöövervakning som underlag till
miljömålsuppföljning och tillståndsbeskrivning**

Inledning

Denna sammanställning ska ses som en nulägesbeskrivning med exempel på hur Länsstyrelserna använder eller skulle kunna använda miljöövervakningsdata för miljömålsuppföljning. Exempelen är hämtade från RUS sammanställning av Regional årlig uppföljning av Ett rikt växt och djurliv 2021.

Det finns en sammanställning för varje miljö kvalitetsmål. De är bilagor till slutrapporten Miljöövervakning och miljömålsuppföljning som finns på [Data från miljöövervakning för miljömålsuppföljning - Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet \(rus.se\)](#).

Syftet är att sammanställa vilka delprogram inom miljöövervakningen som kan leverera data, samt visa exempel på hur miljöövervakningsdata används i den regionala miljömålsuppföljningen. Syftet är även att fungera som inspiration i arbetet med kommande årliga uppföljningar av miljömålen. Ambitionen har dock begränsats till ett exempel per precisering, men några undantag finns med fler exempel.

Sammanfattning

Alla åtta preciseringarna inom Ett rikt växt- och djurliv kan erhålla data från miljöövervakningen för miljömålsuppföljningen enligt uttag ur databasen rmö.nu även om det ser olika ut i olika län.

Det finns många bra exempel på redovisning av miljöövervakningsdata för precisering Gynnsam bevarandestatus och genetisk variation.

Till precisering om tätortsnära natur kan två delprogram väntas leverera data.

För precisering Genetiskt modifierade organismer redovisade Länsstyrelserna inga resultat i årlig uppföljning 2021.

Innehållsförteckning

Inledning	2
Sammanfattning	3
Läsanvisning	5
Ett rikt växt- och djurliv	6
Precisering: Gynnsam bevarandestatus och genetisk variation.....	6
Exempel ur RÅU	8
Precisering: Påverkan av klimatförändringar	10
Exempel ur RÅU	10
Precisering: Ekosystemtjänster och resiliens.....	11
Exempel ur RÅU	12
Precisering: Grön infrastruktur.....	12
Exempel ur RÅU	13
Precisering: Genetiskt modifierade organismer	13
Exempel ur RÅU	13
Precisering: Främmande arter och genotyper.....	14
Exempel ur RÅU	14
Precisering: Biologiskt kulturarv.....	14
Exempel ur RÅU	15
Precisering: Tätortsnära natur	16
Exempel ur RÅU	16
Naturvårdsverkets behov av miljöövervakningsdata	17

Läsanvisning

Rapporten följer miljö kvalitetsmålen preciseringar.

Miljöövervakning och annan verksamhet levererar data för miljömålsuppföljning.

Länsstyrelsernas kontaktpersoner/projektledare för alla delprogram har fyllt i databasen RMO.nu inför innevarande programperiod, med information om delprogrammen. Bland annat finns uppgifter om vilka globala mål, miljömål och preciseringar som datat kan användas för att följa upp. Tabellerna i varje stycke är utdrag från databasen RMO.nu för Länsstyrelsernas länsprogram för miljöövervakning för åren 2021–2026 av vad som har registrerats av respektive Länsstyrelse. Det kan alltså finnas fler länsstyrelser som utför övervakning än de som anges i tabellerna.

Under tabellerna redovisas exempel från länens årliga uppföljning för år 2021 där uppgifter från miljöövervakningen har använts. Ambitionen har varit att redovisa ett miljöövervakningsexempel för varje precisering. Exemplen är kopierade ur Regional årlig uppföljning av miljömålen, vilket förkortas RAU i texten.

Använd gärna tabellerna och exemplen som inspiration till var du kan hitta information och dataunderlag för den miljömålsuppföljning som du har i uppdrag att sammanställa för ditt län.

Ett rikt växt- och djurliv

Precisering: Gynnsam bevarandestatus och genetisk variation

Bevarandestatusen för i Sverige naturligt förekommande naturtyper och arter är gynnsam och för hotade arter har statusen förbättrats samt att tillräcklig genetisk variation är bibehållen inom och mellan populationer.

Länsstyrelserna har redovisat i rmo.nu-databasen att följande delprogram levererar data för att följa upp preciseringen.

Delprogram	Län
Artövervakning - Nostoc zetterstedtii	Blekinge län
Kiselalger i sjöar och vattendrag	Kalmar län
Artövervakning, lax och havsöring	Västerbottens län
Fisk i vattendrag	Kalmar län
Mal	Södermanlands län
Kustfisk bestånd (provfiske utanför Barsebäck)	Skåne län
Stormusslor	Kalmar län
Stormusslor	Dalarnas län
Stormusslor	Västerbottens län
Stormusslor (flodpärlmussla)	Värmlands län
Stormusslor/Flodpärlmussla	Västra Götalands län
Små och mellanstora vattendrag	Blekinge län
Vegetationsklädda grunda vikar i Bottniska viken	Västerbottens län
Biotopkartering	Värmlands län
Kalkeffektuppföljning (KEU)	Värmlands län
Vattenkemi i sjöar och vattendrag	Kalmar län
Bottenfauna i vattendrag	Västmanlands län
GDP Sedimentlevande makrofauna i kust och hav	Havs- och vattenmyndigheten
Sedimentlevande Makrofauna	Västra Götalands län
Sedimentlevande makrofauna i kust och hav	Södermanlands län
GDP Vegetationsklädda grunda vikar i Bottniska viken	Norrbottnens län
GDP Exploatering av stränder	Norrbottnens län
Exploatering av stränder	Västra Götalands län
Klarälvens strandarter	Värmlands län
Vattenväxter i sjöar	Kalmar län
Vattenväxter i sjöar	Västmanlands län
Vattenväxter i sjöar	Kronobergs län
Utter	Värmlands län
Utter	Västerbottens län
Utter	Norrbottnens län

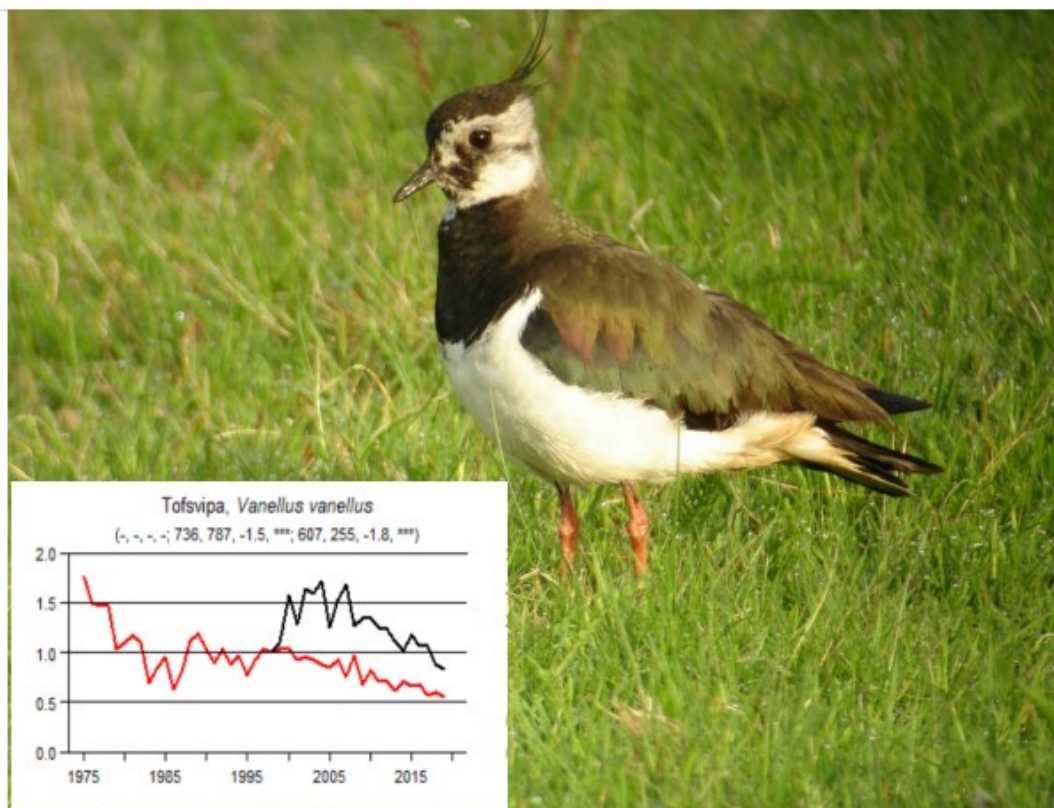
Dagfjärilar	Västmanlands län
Dagfjärilar i äng- och betesmarker	Kalmar län
Svensk dagfjärilövervakning	Västra Götalands län
Gaddsteklar	Jönköpings län
GDP Delprogram Insektsövervakning i Norra Sverige	Norrbottnens län
Havsörn	Värmlands län
Havsörn	Dalarnas län
Häckande fåglar	Östergötlands län
Häckande fåglar	Jönköpings län
Häckande fåglar	Kronobergs län
Häckande fåglar	Kalmar län
Häckande fåglar	Västra Götalands län
Häckande fåglar	Västmanlands län
Häckfågeltaxering skogsmark	Gotlands län
Häckfågeltaxeringen, standardrutter	Dalarnas län
Ringmärkning av fåglar	Norrbottnens län
Övervakning av fåglar i Mälaren	Stockholms län
GDP Insjöfåglar	Stockholms län
Insjöfåglar	Södermanlands län
Insjöfåglar	Västmanlands län
Kustfågel i Södermanlands län	Södermanlands län
GDP Strandängsfåglar	Skåne län
Strandängsfåglar	Kalmar län
Strandängsfåglar	Skåne län
Strandängsfåglar	Västra Götalands län
Myrfågeltaxering	Dalarnas län
Fjällfågelinventering	Dalarnas län
Nyckelarter i fjällen	Dalarnas län
GDP Fladdermöss i landskapet	Jönköpings län
Fladdermöss i landskapet	Östergötlands län
Fladdermöss i landskapet	Jönköpings län
GDP Rikkärr	Dalarnas län
Rikkärr	Jönköpings län
Rikkärr	Västra Götalands län
Rikkärr	Dalarnas län
Slätterängar	Gävleborgs län
Slätterängar	Västra Götalands län
Floraväkteri	Jönköpings län
Floraväkteri	Skåne län
Floraövervakning (floraväkteri)	Västmanlands län
Floraövervakning genom floraväkteri	Östergötlands län
Floraövervakning och projekt Dalafloren	Dalarnas län
GDP Vegetation och ingrepp i våtmarker (Remil våtmarker)	Örebro län

GDP Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Örebro län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Kalmar län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Gävleborgs län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Jönköpings län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Västmanlands län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Dalarnas län
Epifytiska lavar och mossor i bokskog	Kronobergs län
Epifytiska lavar och mossor i bokskog*	Hallands län
Miljö tillstånd i skogslandskapet (baserat på Riksskogstaxeringen)*, gemensamt delprogram	Norrbottnens län
Skogliga indikatorarter	Värmlands län
Skyddsvärda träd	Kronobergs län
Skyddsvärda träd	Västra Götalands län
Övervakning av skyddsvärda träd	Kalmar län
Uppföljning av skyddade områden	Värmlands län
Uppföljning av skyddade områden	Dalarnas län
Vegetation och ingrepp i våtmarker - Remiil våtmarker	Kronobergs län
Vegetation och ingrepp i våtmarker (Remiil våtmark)	Dalarnas län
Vegetation och ingrepp i våtmarker (Remiil våtmarker)	Västmanlands län
Åtgärdsprogram för hotade arter	Värmlands län

Exempel ur RÅU

Häckande fåglar

Minskningstakten för en del av jordbrukslandskapets fåglar har planat ut, men det ser olika ut för olika arter (se figur 13, Källa diagram: Svensk fågeltaxering www.fageltaxering.lu.se Fotograf: Mats Rosengren). [Västra Götaland, 2021]

Figur 13: Minskningstakten för jordbrukslandskapets fåglar har planat ut, men variationen mellan arter är stor. Utvecklingen mäts med ett index som byggs upp av 15 relativt vanliga arter. Fågelarter i odlingslandskapet som det gått bra för de senaste åren är till exempel hämpling, sånglärka och buskskvätta. En art som fortfarande minskar är den relativt vanliga tofsvipan, vars antal har ungefär halverats sedan 1998. Idag är den listad som Sårbar av Artdatabanken SLU, Rödlistade arter i Sverige 2020.

Antalet individer av våtmarksfåglar i länet har minskat under tidsperioden 2002–2020. Exempel på våtmarksfåglar som har minskat i antal under tidsperioden är kricka, bläsand, ljungpipare, svartsnäppa, gluttsnäppa, småspov och brushane. [Norrbotten, 2021, resultat]

Länsstyrelsen i Uppsala har i samverkan med Upplandsstiftelsen och Floraväktarna genomfört årlig övervakning av finnögtrontröst, fältgentiana, ortolansparv, ängshök samt biogeografisk uppföljning av fjärilar. För finnögtrontrösten har det gått dåligt i år och fältgentianan har haft ont om blommande plantor. Orsaken är tidigare års torra somrar samt behov av utökad slåtter/hävd. Väddnätfjäril och asknätfjäril har gynnats av utförda åtgärder och har stabila populationer. Asknätfjäril har dessutom planterats ut på en ny lokal med väldigt gott resultat. Røjningar och anpassat bete har bedrivits under året för mnemosynefjäril och svartfläckig blåvinge, trots detta har båda fortsatt minska. Dessa populationer är så små och fragmenterade att de är mycket känsliga för alla sorts störningar (exempelvis bök av vildsvin eller fel betestidpunkt) och väderförändringar. Fortsatt/åter dålig trend för ortolansparv och ängshök, trolig orsak är jordbrukets rationalisering. [Uppsala län, 2021]

Art- och habitatdirektivet

Merparten av de utpekade våtmarksarterna i Art- och habitatdirektivet har god till otillräcklig bevarandestatus. Det finns dock några som har dålig status som till exempel taigakrokmossa. [Norrbottnen, 2021]

Precisering: Påverkan av klimatförändringar

Den av klimatscenarier utpekade förhöjda risken för utdöende har minskat för de arter och naturtyper som löper störst risk att påverkas negativt av klimatförändringar.

Länsstyrelserna har redovisat i rmo.nu-databasen att följande delprogram levererar data för att följa upp preciseringen.

Delprogram	Län
Kustfiskbestånd	Södermanlands län
Floraväkteri	Skåne län
Pollenmätningar	Gävleborgs län
Naturens kalender - fenologi	Kronobergs län
Fenologi	Kalmar län
Ringmärkning av fåglar	Norrbottnens län
Häckande fåglar	Kronobergs län
Häckfågeltaxeringen, standardrutten	Dalarnas län
Fjällfågelinventering	Dalarnas län
Kustfågel i Södermanlands län	Södermanlands län
GDP Vegetation och ingrepp i våtmarker (Remiil våtmarker)	Örebro län
Klimat effekter i fjällsjöar	Norrbottnens län

Exempel ur RÅU

Fjärilar, fjällarter och IAS

Södermanlands län är ett av landets torraste, och större variationer i väder mellan år som en följd av klimatförändringar kan här få allvarliga konsekvenser (svartfläckig blåvinge har till exempel troligen dött ut i Södermanlands län efter den varma och torra sommaren 2018). Ett varmare klimat kan också gynna en del värmekrävande arter – både hotade värmekrävande arter, och invasiva arter. [Södermanlands län, 2021].

Fjällarter missgynnas av det varmare klimatet. Klimatförändringen, som är större i norra Sverige, medför också att invasiva främmande arter ökar i både antal och utbredning i länet¹. [Norrbottnen, 2021. Tillstånd]

¹ [Klassificering av främmande arters effekter på biologisk mångfald i Sverige, på SLU Artdatabankens webbplats](#)

Veronikafjärilens utdöende (numera klassad som utgången ur landet) anses bero på den torra sommaren 2018. På samma sätt förklaras den dramatiska minskningen av fältgentiana. Veronikafjärilen har funnits i länet och fältgentianan finns i länet (fyra lokaler). [Kronobergs län, 2021]

Precisering: Ekosystemtjänster och resiliens

Ekosystemen har förmåga att klara av störningar samt anpassa sig till förändringar, som ett ändrat klimat, så att de kan fortsätta leverera ekosystemtjänster och bidra till att motverka klimatförändringen och dess effekter.

Länsstyrelserna har redovisat i rmo.nu-databasen att följande delprogram levererar data för att följa upp preciseringen.

Delprogram	Län
Klimat effekter i fjällsjöar	Norrbottens län
Trendsjöar	Västerbottens län
Kustfiskbestånd	Västerbottens län
Kustlekande harr i Bottenviken och Norra Kvarken	Västerbottens län
Vegetation och fiskrekrytering i grunda havsmiljöer	Östergötlands län
GDP Vegetationsklädda grunda vikar i Bottniska viken	Norrbottens län
GDP Exploatering av stränder	Norrbottens län
Exploatering av stränder	Västra Götalands län
Klarälvens strandarter	Värmlands län
Fenologi - Naturens kalender	Västmanlands län
Pollenmätningar	Gävleborgs län
GDP Fladdermöss i landskapet	Jönköpings län
Fladdermöss i landskapet	Jönköpings län
Svensk dagfjärilövervakning	Västra Götalands län
Dagfjärilar	Västmanlands län
Gaddsteklar	Jönköpings län
Gaddsteklar och pollinatörer	Västra Götalands län
GDP Delprogram Insektsövervakning i Norra Sverige	Norrbottens län
Floraväkteri	Jönköpings län
Floraväkteri	Skåne län
Slätterängar	Västra Götalands län
Slätterängar	Gävleborgs län
GDP Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Örebro län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Västra Götalands län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Gävleborgs län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Jönköpings län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Västmanlands län
GDP Småbiotoper i åkerlandskapet (Remiil småbiotoper)	Örebro län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Stockholms län

Småbiotoper i åkerlandskapet	Jönköpings län
Småbiotoper i åkerlandskapet (Remiil småbiotoper)	Västmanlands län
Småbiotoper i åkerlandskapet*	Hallands län
GDP Vegetation och ingrepp i våtmarker (Remiil våtmarker)	Örebro län
Vegetation och ingrepp i våtmarker (Remiil våtmarker)	Västmanlands län
Miljö tillstånd i skogslandskapet (baserat på Riksskogstaxeringen)*, gemensamt delprogram	Norrbottens län

Exempel ur RÅU

Slätterängar

Den regionala miljöövervakningen av ängar visar att bara 70 % av alla de inventerade slätterängarna i TUVAs hävdas, på en femtedel av dessa är hävden för svag. 16 % av slätterängarna innehåller invasiva främmande arter. [Västra Götaland, 2021]

Precisering: Grön infrastruktur

Det finns en fungerande grön infrastruktur, som upprätthålls genom en kombination av skydd, återställande och hållbart nyttjande inom sektorer, så att fragmentering av populationer och livsmiljöer inte sker och den biologiska mångfalden i landskapet bevaras.

Länsstyrelserna har redovisat i rmo.nu-databasen att följande delprogram levererar data för att följa upp preciseringen.

Delprogram	Län
Vattenväxter i sjöar	Kronobergs län
Exploatering av stränder	Västmanlands län
Klarälvens strandarter	Värmlands län
Slätterängar	Södermanlands län
Floraväkteri	Skåne län
GDP Fladdermöss i landskapet	Jönköpings län
Fladdermöss i landskapet	Jönköpings län
Gaddsteklar och pollinatörer	Västra Götalands län
GDP Delprogram Insektsövervakning i Norra Sverige	Norrbottens län
Häckande fåglar	Kronobergs län
Kustfåglar	Östergötlands län
Kustfåglar	Östergötlands län
Utter	Kronobergs län
GDP Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Örebro län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Kalmar län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Västra Götalands län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Gävleborgs län

Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Västerbottens län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Jönköpings län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Kronobergs län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Västmanlands län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Dalarnas län
GDP Småbiotoper i åkerlandskapet (Remiil småbiotoper)	Örebro län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Stockholms län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Jönköpings län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Kalmar län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Skåne län
Småbiotoper i åkerlandskapet (Remiil småbiotoper)	Västmanlands län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Hallands län
Miljötilstånd i skogslandskapet (baserat på Riksskogstaxeringen), gemensamt delprogram	Norrbottnens län
Miljötilståndet i skog - med data från Riksskogstaxeringen	Kronobergs län
GDP Skyddsvärda träd	Östergötlands län
Skyddsvärda träd	Kronobergs län
Skyddsvärda träd	Västra Götalands län
Epifytiska lavar och mossor i bokskog	Kronobergs län
GDP Vegetation och ingrepp i våtmarker (Remiil våtmarker)	Örebro län
Vegetation och ingrepp i våtmarker - Remiil våtmarker	Kronobergs län
Vegetation och ingrepp i våtmarker (Remiil våtmarker)	Stockholms län
Vegetation och ingrepp i våtmarker (Remiil våtmarker)	Västmanlands län

Exempel ur RÅU

Delprogram

Här önskar vi ett bra exempel.

Precisering: Genetiskt modifierade organismer

Genetiskt modifierade organismer som kan hota den biologiska mångfalden är inte introducerade.

Länsstyrelserna har inte redovisat några delprogram i rmo.nu-databasen som kan leverera data för att följa upp preciseringen.

Exempel ur RÅU

Inga exempel hittades i 2021 års redovisning av Ett rikt växt- och djurliv där genetiskt modifierade organismer hade övervakats och redovisats.

Precisering: Främmande arter och genotyper

Främmande arter och genotyper hotar inte den biologiska mångfalden.

Länsstyrelserna har redovisat i rmo.nu-databasen att följande delprogram levererar data för att följa upp preciseringen.

Delprogram	Län
Floraväkteri	Skåne län
Floraövervakning och projekt Dalafloren	Dalarnas län
GDP Rikkärr	Dalarnas län
GDP Sedimentlevande makrofauna i kust och hav	Havs- och vattenmyndigheten
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Gävleborgs län
Kustfisk bestånd (provfiske utanför Barsebäck)	Skåne län
Miljö tillstånd i skogslandskapet (baserat på Riksskogstaxeringen)*, gemensamt delprogram	Norrbottnens län
Rikkärr	Jönköpings län
Slätterängar	Västra Götalands län
Uppföljning av skyddade områden	Värmlands län
Vattenväxter i sjöar	Södermanlands län
Vattenväxter i sjöar	Kronobergs län

Exempel ur RÅU

Inventering

Länsstyrelsen i Uppsala har genomfört en inventering av den invasiva arten svarthuvad snigel med hjälp av sökhund på lokaler där snigeln tidigare påträffats. [Uppsala län, 2021]

En inventering av invasiva främmande arter genomfördes i och i anslutning till värdefulla gräsmarksområden. Ett preliminärt resultat är att invasiva arter är mer utbredd än vad man hade kunskap om. Länsstyrelsen och kommunerna har jobbat med bekämpning av invasiva arter i ett flertal områden. Flera LONA projekt med koppling till invasiva arter eller pollinering har beviljats under året. [Västernorrland, 2021, Åtgärdsredovisning]

Precisering: Biologiskt kulturarv

Det biologiska kulturarvet är förvaltats så att viktiga natur- och kulturvärden är bevarade och förutsättningar finns för ett fortsatt bevarande och utveckling av värdena.

Länsstyrelserna har redovisat i rmo.nu-databasen att följande delprogram levererar data för att följa upp preciseringen.

Delprogram	Län
Dagfjärilar	Västmanlands län
Floraväkteri	Jönköpings län
Floraväkteri	Skåne län
Floraövervakning (floraväkteri)	Västmanlands län
GDP Slätterängar	Västra Götalands län
Slätterängar	Västra Götalands län
Övervakning av slätterängar	Värmlands län
GDP Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Örebro län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur	Västra Götalands län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Jönköpings län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Värmlands län
Gräsmarkernas gröna infrastruktur (Remiil gräsmarker)	Västmanlands län
GDP Småbiotoper i åkerlandskapet (Remiil småbiotoper)	Örebro län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Jönköpings län
Småbiotoper i åkerlandskapet (Remiil småbiotoper)	Västmanlands län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Hallands län
GDP Vegetation och ingrepp i våtmarker (Remiil våtmarker)	Örebro län
Uppföljning av skyddade områden	Värmlands län
Skyddsvärda träd	Kronobergs län
Övervakning av skyddsvärda träd	Värmlands län

Exempel ur RÅU

Dagfjärilar,

Uppgifter från dagfjärilsövervakningen samt åtgärdsprogram för hotade arter tyder på att även många av länets dagfjärilsarter minskar oroväckande. Eventuellt har veronikanätfjäril försvunnit från länet. [Västmanland, 2021]

Floraväkteri

Data från länets floraövervakning visar t.ex. att lokaler för flera ovanliga och rödlistade kärlväxtarter har försvunnit sedan verksamheten startade 2002... [Västmanland, 2021]

Fladdermöss

Som ett led i arbetet med biologiskt kulturarv har inventeringar av fladdermöss i kyrktorn genomförts. [Gotland, 2021, Åtgärdsredovisning]

Typområden

Kunskapen har förbättrats genom inventering av det biologiska kulturarvet i ett antal typområden i Mittlandet². [Kalmar län, 2021, Åtgärdsredovisning]

Precisering: Tätortsnära natur

Tätortsnära natur som är värdefull för friluftslivet, kulturmiljön och den biologiska mångfalden värnas och bibehålls samt är tillgänglig för människan.

Länsstyrelserna har redovisat i rmo.nu-databasen att följande delprogram levererar data för att följa upp preciseringen.

Delprogram	län
Miljötilståndet i skog - med data från Riksskogstaxeringen	Kronobergs län
Småbiotoper i åkerlandskapet	Skåne län

Exempel ur RÅU

Falu kommun har bildat naturreservat, betat marker inkl. strandängar, slåtrat, bekämpat invasiva arter, projekterat våtmarksrestaurering, inventerat tätortsnära gräsmarker för omställning till äng, anlagt mångfaldskulle för bland annat backsvala³ och insekter. [Dalarnas län, 2021]

² Ljung, Thomas, rapport under framtagande.

³ På Rödlista, Särbar (VU)

Naturvårdsverkets behov av miljöövervakningsdata

Sammanställningen/rapporten har granskats av Naturvårdsverkets kontaktperson Lena Svärd. Hon menar att relevant nationell miljöövervakning i första hand finns inom programområdena Landskap, fjäll, våtmarker, kust och hav, sötvatten, men också inom till exempel biogeografisk uppföljning samt Riksskogstaxen. Alla delprogram handlar inte om biologisk mångfald men det kan ganska lätt utläsas vilka som inte gör det. Lena använder mycket lite direkt från miljöövervakningen. Delvis beror det på mycket begränsat utrymme i årlig uppföljning men också att det är bättre med något kort och kärnfullt. Ofta utgör miljöövervakningen underlag till artikel 17-rapporteringen enligt art- och habitatdirektivet, rapportering enligt fågeldirektivet och rödlistan.

Den nationella årliga uppföljningen av miljö kvalitetsmålen har minskats ner i omfång och då nya riktlinjer enbart efterfrågar åtgärdsarbetet finns inte plats för tillståndsbeskrivningar och inte heller för exempel.

I den kommande fördjupade utvärderingen FU23 (där tillstånd dock ska ingå) finns resultat från fågel- och fjärilsövervakningen, då det fanns rapporter att tillgå. Framtida eventuell miljöövervakning av pollinatörer och genetisk mångfald blir relevant, åtminstone i den fördjupade utvärderingen.

